

Negende Vlaams Geestelijk Gezondheidscongres
Antwerpen, 18-19 september

Euthanasie en psychisch lijden

De visie van de groep Broeders van Liefde

Axel Liégeois
KU Leuven – Broeders van Liefde

Complexe problematiek

Ethische probleemstelling

Hoe onterechte euthanasie-uitvoeringen voorkomen?

Hoe onterechte euthanasie-weigeringen voorkomen?

Wanneer verantwoord?

Knelpunten

Ethisch: actief levensbeëindigend handelen, tegen beschermwaardigheid

Deontologisch: tegengesteld aan plicht tot goede zorg/therapie

Psychiatrisch: beoordeling van wilsbekwaamheid en onbehandelbaarheid

Juridisch: gebrek aan zorgvuldigheidscriteria en toetsing

Maatschappelijk: kwetsbare personen

Verschillende standpunten

Neen: principieel ongeoorloofd

Argumenten: beschermwaardigheid en goede zorg/therapie

Variant: mogelijkheid van doorverwijzing

Ja: geoorloofd onder wettelijke voorwaarden

Argumenten: autonomie en wettelijkheid

Variant: vraag naar versoepeling en uitbreiding

Middenpositie: extra zorgvuldigheid en toetsing

Aandacht voor complexe problematiek

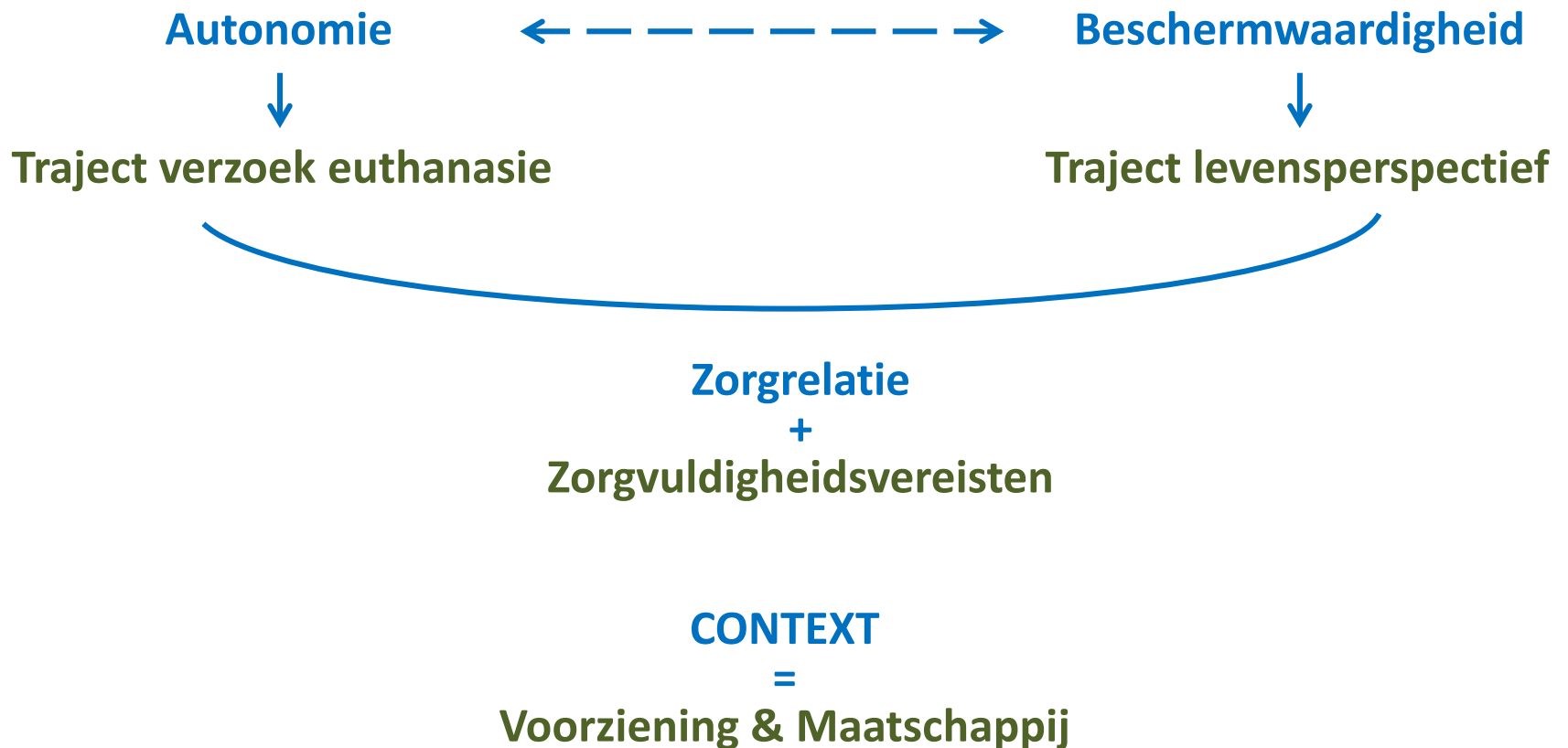
Kritiek op bestaande praktijken en gebrek aan toetsing

Respect voor democratische wet en voor uitzonderlijke situaties

Noodzaak van extra zorgvuldigheid en toetsing

Waarden en tweetrajectenbegeleiding

Zorgvuldigheidsvereisten

A. Inhoudelijke zorgvuldigheidsvereisten

1. Wilsbekwaam verzoek
2. Medisch uitzichtloze toestand
3. Geen redelijke andere oplossing

B. Formele zorgvuldigheidsvereisten: overleg

1. Overleg patiënt
2. Consult artsen
3. Overleg team
4. Overleg familie en naasten
5. Advies supportgroep/commissie ethiek

C. Bijkomende zorgvuldigheid

1. Wie: gewetensbeslissing arts & zorgverleners
2. Waar: aandachtspunt residentiële context
3. Voorafgaande toetsing

Inhoudelijke zorgvuldigheidsvereisten

Wilsbekwaam verzoek

“Niet gevolg van enige externe druk”

“Vrijwillig” en “overwogen”

“Herhaald” en “duurzaam”

Medisch uitzichtloze toestand

“Aanhoudend en ondraaglijk lijden”

“Medisch uitzichtloze toestand”: “niet gelenigd kan worden”

Medische grondslag als oorzaak: “gevolg van een ernstige en ongeneeslijke, door ongeval of ziekte veroorzaakte aandoening”

Geen redelijke andere oplossing

Indien geen redelijk behandelperspectief

Toestemming

Overdracht en tegenoverdracht

Geen redelijk behandelperspectief

“Geen redelijke andere oplossing”: indien geen redelijk behandelperspectief

Adequate behandeling en zorg: alle aangewezen biologische, psychologische, sociale en zingevende tussenkomsten, volgens ‘state of the art’

+ Zicht op verbetering

+ Binnen overzienbare termijn

+ Redelijke verhouding tussen resultaten en belasting

Toestemming

Toestemming, bereidheid en zinvolheid bij patiënt

Beoordeling weigering afhankelijk van redelijk behandelperspectief

Geen therapeutische verbetering

Formele zorgvuldigheidsvereisten

Overleg met patiënt

Voldoende mondeling overleg tijdens voldoende lange periode:
minimaal zes maand

Consult van twee artsen

Voldoende mondeling overleg en streven naar consensus

Overleg met interdisciplinair team

Voldoende mondeling overleg en streven naar consensus

Overleg met naasten en anderen

Voldoende overleg met naasten, tenzij gegronde redenen

Advies supportgroep/commissie ethiek

‘Extern’ advies en ondersteuning: centraal en/of lokaal

Bijkomende zorgvuldigheid

Wie: gewetensbeslissing arts en zorgverleners

Expliciete aandacht voor gewetensoordeel

Tijdig en uitdrukkelijk meedelen

Waar: aandachtspunt voor residentiële context

Overleg over meest aangewezen plaats: alle mogelijkheden overwegen

Zoveel mogelijk voorkomen van traumatiserende impact op medepatiënten

Voorafgaande toetsing

Grootst mogelijke behoedzaamheid

Schriftelijke en omstandige motivering door arts: inhoudelijke en formele zorgvuldigheidsvereisten, gewetensbeslissing, en aandachtspunt residentiële context

Toetsing in evaluatiecommissie BvL

